

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto skupaj naprej . . . K 30—
pol leta 15—
četrt leta 7-50
na mesec 2-50

za Nemčijo:

celo leto naprej K 34—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 40—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma.
Izpravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knaflova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izjava vsak dan zvečer izvešči modelje in pravilke.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 63 mm širok prostor: enkrat po 8 vin., dvakrat po 7 vin., trikrat po 6 v. Poslano (enak prostor) 16 vin., parte in zahvale (enak prostor) 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročilne se ne ozira.

„Naročna tiskarna“ telefona št. 35.

Upravištvu naj se pošiljajo naročila, reklamacije, inserati t. t. d., to je administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 28— | četrt leta 7—
pol leta 14— | na mesec 2-30

Posamezna številka velja 12 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Boji na banjški planoti in Svetem Gabrijelu.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 20. septembra. (Kor. ur.)
Uradno se razglasa:

VZHODNO BOJIŠČE.

Pri Arbori v Bukovini so poskusili Rusi po močni artiljeriji pripraviti izvršiti sunek. Naš ogenj je razpršil napadajoče čete in jih prisilil, da so se vrnile v svoje izhodne järke.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Italijanski napad na goro Sv. Gabrijela, izvršen brez strelske priprave, se je v našem ognju ustavil. Ob Colbriconu je poskusil sovražnik, ko je razstrelil mino, napasti, mi pa smo ga uspešno prijetli že, ko se je pripravljala. Število pri Carzanu vjetih je naraslo na 11 častnikov in 516 mož.

JUGO - VZHODNO BOJIŠČE.

Nobenih dogodkov

Šef generalnega štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 20. septembra. (Kor. u.)
Wolfvov urad poroča:

ZAPADNO BOJIŠČE.

Armadska fronta prestolonaslednika Ruprehta Bavarskega.

Na Flandrskem je trajal močni artiljerijski boj čez dan med gozdom Houthoult in Lyso z nezmanjšano silo. Ognjeni sunki največje sile so ležali izmenoma na posameznih odsekih našega obrambnega pasa. Noč ni prekinila zvišanega bojnega delovanja artiljerijskih mas. Silnemu bobnajočemu ognju rano jutraj so sledili glasom dosedanjih poročil na široki fronti močni angleški napadi. Armadska fronta nemškega prestolonaslednika.

Pred Verdunom so Francozi večeraj zjutraj in zvečer napadli pri višini 344 vzhodno od Samogneuxa, kjer so bili že dan poprej krvavo porazeni. Napad je ostal zopet brez vsakega uspeha.

Zbili smo 20 sovražnih letal. Podnarodnik Thom je tudi večeraj zbil v boju v zraku 2 nasprotnika.

VZHODNO BOJIŠČE.

Armadska fronta general-feldmarša princa Leopolda Bavarskega.

Pri Dvinsku, ob Stohodu, pri Brodih in pri Tarnopolu je bilo artiljerijsko delovanje živahno.

Armadska fronta general-obersta nadvoj. Jožefa.

V Bukovini so Rusi napadli zapadno od Arbore. Pogнали smo jih s svojim obrambnim ognjem nazaj v

njih järke, iz katerih jih je skušal ogenj naših strojnih pušk iznova pregnati.

MAKEDONSKO BOJIŠČE.

Samo v loku Črne živahno bojno delovanje, sicer ničesar pomembnega.

Prvi generalni kvartirni mojster v Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 20. septembra. (Kor. u.)
Wolfvov urad poroča:

Veliki glavni stan, 20. septembra zvečer:
Bitka na Flandrskem je na napadalni fronti Angležev od Langemarca do Hollebeka še v polnem teku. V najsprednjem delu našega obrambnega pasa se vrši odjutra ljut in izmenen poln boj.

Infanterijski boji na banjški planoti in na Sv. Gabrijelu. Iz vojnoporočevalskega stana 20. septembra: Ob Soči je prišlo večeraj samo na banjški visoki planoti in na Sv. Gabrijelu do infanterijskih bojev. Na južnem delu visoke planote so pričeli Italijani ponoči po kratki luti artiljerijski pravi dva napada. Na posameznih krajih je uspelo sovražniku, da je prišel do naših ovir. Infanterijski ogenj in ročne granate pa so ga poglone vedno nazaj. Proti Sv. Gabrijelu so poskusili Italijani večeraj zvečer zopet enkrat prodirati brez posebne artiljerijske priprave. Na več mestih je jurišala infanterija na naše pozicije, ali naša artiljerija in infanterijski ogenj sta jih vrgla nazaj. Sicer je bil samo na posameznih frontnih delih sovražni artiljerijski ogenj ljutejši. V Soški dolini se je opazil med Sv. Goro in Sabotinom velik požar z eksplozijami. — V okolišču Vršiča se je izjalovil ponočni napadni poskus ob pozornosti posadke v ognju naše artiljerije.

Na Colbriconu. Iz vojnoporočevalskega stana 20. septembra: Na Colbriconu, 2604 m visokem masivu, južno doline Travignolo, so Italijani izvršili večeraj popolno silno razstrelitev. Tej je sledil bobnajoči ogenj, ki je trajal eno uro in je bilo na malem prostoru oddanih okoli 1000 strelcev in 600 min. Naša artiljerija pa je obložila za napad pripravljene sovražne čete, močne več stotni, s svojim ognjem tako učinkovito, da se niso upale naskočiti. V okolišču Adamella nam je dalo drzno patroljsko podjetje 5 vjetnikov in 3 tri strojne puške.

K nemirom v Italiji poročajo z Dunaja: Poročilom, ki prihajajo preko Švice o dogodkih v italijanskih mestih, se prisojajo tukajšnji diplomatski krogi večji pomen kakor sicer sličnim vestem, ka-

terih ni manjkalo pretekle mesece. Topot soglašajočih poročila istovrstni sem došli v vestni in mihi se celo, da razvijanje dogodkov, pričeti v Turinu, more doseči še ostrejši potek. Ni dvoma, da je mirovno gibanje v italijanskem ljudstvu kljub Cadornovim poročilom, ki prekipujejo veselja zmage, živo in narašča in to pospešuje še pomanjkanje življenja v srednjih in nižjih slojih. Sicer se noče v imenovanih krogih sedanjega gibanja označiti že za prevratno delovanje, ali ugotoviti se more po dosedanjih poročilih, da notranje razmere za hrbtno italijanskih armad na bojišču vsvarjajo italijanskemu armadnemu vodstvu velike skrbi in mu utesnjejo naprave v kratkem občutne ovire.

Odločno postopanje za takojšnji mir. »La Fronte interna« priobčuje okrožnico izvrševalnega odbora revolucionarnih socialistov povodom za september določenega strankarskega kongresa. Okrožnica se zavzema za prevratno gibanje in odločno postopanje v prilog takojšnjega miru. Proletariat vseh dežel naj proglasi pravico do svoje diktature in pripomore kar najhitreje konec vojne.

Cadornova brzjoavka. Preko Luganske poročajo, da so bila v Milanu in drugih krajih velika mirovna zborovanja. Poslanec Lazzari je pozival delavce, naj izsilijo mir od vlade. Prišlo je do hudih spopadov z intervencionisti. V to mirovno prizadevanje je posegel Cadorna z brzjoavko s fronte, ki pravi, da sedaj je nastopila za Italijo odločilna ura. Vsakdo, ki dela nemir, je izdajalec domovine. Italija pozna za dosedaj svojih ciljev samo pot vojne. Ali mirovno gibanje med italijanskim ljudstvom se ne meni za Cadornovo brzjoavko, marveč se krepeko goji v svojih središčih v Turinu in Milanu.

Angleška inšpekcija na italijanski fronti. »Corriere della sera« poroča: Angleški državni tajnik za vojno Lord Derby je dospel te dni v spremstvu več generalov na italijansko fronto. Angleško mislijo sta sprejela kralj in Cadorna. — Ko je Derby odpotoval, je brzjojavil Boselliju, da odhaja z željo, da naj bi se Italijo podpiralo na vso moč.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

19. septembra. Večeraj smo na več točkah trenjske fronte z delovanjem izvidnih oddelkov in koncentracijskim ognjem držali sovražnika v živahnem gibanju, pri čemer smo mu prizadeli izgube in povzročili škodo na njegovih obrambnih napravah. V smeri proti Sarcanu v Suganski dolini se je posrečilo enemu naših oddelkov, da je prodrl čez sovražne črte ob potoku Masu in je tam vzel okoli 200 mož. Na banjški planoti so bili nasprotni delni napadi zavrnjeni z energijo. Dne 16. septembra je sovražnik razstrelil veliko mino pred našimi pozicijami na Cergie - Martini (malu Lagazuoli). Pozornost in hitrost braniteljev je preprečila podjetje, katerega rezultat je bil povsem brez učinka.

Pri Arbori južno od Radavca je poskusil sovražnik dne 19. septembra popoldne napad na naše pozicije. Naš uničujoči ogenj ga je poglone nazaj. Pri tem smo imeli vtisk, kakor da so Rusi zopet začeli uporabljati staro Brusilovo prakso, da so namreč preprečili umikanje za napad določenih čet z zadaj postavljenimi strojnimi puškami. Sicer se poročila s cele fronte, da se mestoma sovražno streljanje oživlja.

RUSKO URADNO POROČILO.

17. septembra. Zapadna fronta. V smeri na Rigo traja boj prednjih straž. Naše najsprejete čete se povsod upirajo ter na nekaterih točkah napredujejo. Zasedli smo pokopališče jugo - zapadno od Haprala na severnem bregu reke Aa ter pristavi Sadzen južno od kraja Sisegal. V smeri na Lido se je štrafonskemu oddelku posrečilo nenaden napad na sovražne järke zapadno vasi Zabljeke. Na ostali fronti ogenj pušk in podvzetja izvidnikov. — Z romunske in kavkaške fronte ni poročati ničesar posebnega.

Berolin, 20. septembra. (Kor. urad.) Na Flandrskem se je ojačeno bojno delovanje zadnjih dni zgostilo v nov angleški napad. Ves 19. september je ležal ogenj z izredno silo na nemških pozicijah. Trikrat, v zgodnjih jutranjih urah ob 11. popoldne in ob 5. popoldne se je stopnjeval ogenj do bobnajočega ognja. Jutranjemu ognju v okolici St. Juliana je sledil dvakratni napad več bataljonov, ki je bil obakrat zavrnjen. V okolici Langemarca pripravljen napad se v nemškem uničevalnem ognju ni razvil. Silni ogenj je trajal vso noč. Ob pol 6. jutraj se je stopnjeval od Langemarca do kanala Ypres - Houthem do močnega bobnajočega ognja. Kmalu nato je prodrla angleška pehota na široki fronti v napad. Boj je v polnem teku. Tudi na ostali angleški fronti se je ogenj deloma stopnjeval do največje sile. Na fronti ob Aisnu, severno od Reimsa in v Champagni je prišlo živahnemu ognju samo do bojev z močnejšimi sovražnimi patruljami, ki smo jih zavrnili. Na fronti pri Verdunu so Francozi kljub dne 18. septembra doživelim strašnim izgubam zopet napadli z močnimi silami na obeh straneh višine 344. Dosti zgodaj smo spoznali napad ter ga vzel pod uničujoči ogenj. Francoski napadali valovi so se povsod zlomili. Na nobeni točki niso dospeli do nemških črt.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

19. septembra. Med Ohridskim in Prespanskim jezerom časih ognjeni vrtinci. Vzhodno od Dojranskega jezera pri kolodvoru Akandjali je poskusilo več angleških stotnij prodreti; naš zaporni ogenj pa jih je zavrnil. Na ostalih frontah slabotno bojno delovanje. — Rumunska fronta. V smeri na Tulčo, zapadno od Izače in pri Galacu slabotno artiljerijsko delovanje.

TURŠKO URADNO POROČILO.

19. septembra. Vzhodno od Revandusa so se umaknili Rusi tja do pomočji jugo - vzhodno od Pašovega Kala. — Sinajska fronta. Pri Gazi zmerno, bolj proti vzhodu živahno artiljerijsko streljanje.

Razmere v Rusiji.

Nejasna poročila iz Rusije.

Stockholm, 19. septembra. (Kor. urad.) »Sozialdemokraten« poroča: Ruska častniška poročila o uspehu Kerenskkega je še vedno sprejeti, kakor pripovedujejo potniki, z rezervno. Kornilove čete stoje še vedno nedaleč od Petrograda v utrjenih pozicijah četam Kerenskkega nasproti. V Petrogradu so odkrili častniško zaroto proti Kerenskemu. Ustavitev glasila boljševikov »Nove Žizni«, je izzvala splošno ogorčenje. Generalni gubernator v Petrogradu je bil zato odstavljen. Odstopila sta tudi socialistična ministra Skobelev in Zarudin ter notranji minister Akentijev. Glasom poročil iz Haparande je pričel kozaki general Kaledin novo vstajo, zbira kozake s fronte, pa tudi druge čete se mu pridružujejo, ter grozi pretrgati zvezo med Moskvjo in južno Rusijo. Vlada je obveščena, da se kozaki bližajo.

Stockholm, 19. septembra. (Kor. u.) »Rječ« pravi, da se je general Gurko prostovoljno javil poveljniku Petropavlovskemu trdnjave. Bil je aretiran. Ker smatrajo Petrograd za ogrožen, je sklenilo finančno ministrstvo, preseliti se v Tambov. Tudi večji del tovarov je pripravljen za selitev.

Amsterdam, 20. septembra. (Kor. urad.) Reuter iz Petrograda: Sedaj je sklenjeno postaviti Kornilova pred vojni sodišče, kateremu se dodeli porota. Proces naj se ne vrši v Petrogradu, marveč v območju fronte.

Amsterdam, 20. septembra. (Kor. urad.) »Central News« poročajo iz Petrograda: Provizorična vlada je preključila zaporno povelje proti kozakem hetmanu Kaledinu. Poslanec dume Puriškievič je bil izpuščen.

Amsterdam, 20. septembra. Vlada namerava baje četrto duno razpustiti ter vladati z zborom nekaterih članov sovjetov in kmečkih sovjetov. Ruska armada si želi mir. Govori se, da bo Rusija tekom štirih mesecev ponudila centralnim državam separaten mir. Kerenskij je hudo bolan, njegovo stališče pa je tudi omanjano vsled oživljenja želje po miru.

Petrograd, 19. septembra. Izvršilni odbor donskih kozakov je na zborovanju v Novočinskju sklenil, pozvati provizorično vlado, da prekliče zaporno povelje proti Kaledinu. Obenem so zagotovili vojaškemu poveljniku v Moskvji, da čete z Dona niso nikdar prenehale biti domovini in vladi zveste. Sovražnost proti kozakom so se nato ustavile.

Stockholm, 20. septembra. Petrograd je bil v petek ponoči bombardiran z zraka ter je bilo mnogo ljudi ubitih. Z gotovostjo se domneva, da je šlo za masčevanje Kornilova, ki je bil takrat v Mohilevu obkoljen.

Petrograd, 19. septembra. (Kor. u.) Zunanji minister Tereščenko je bil imenovan za podpredsednika ministrskega sveta.

Rusija za mir.

Stockholm, 20. septembra. Iz Petrograda poročajo: Priprave za veliko demokratično zborovanje so v toliko končane, da se je določil njega pričetek na 25. september. Če bo kazala vlada »slabotnost« napram ententi, bo zborova-

ga je! Pa hodi denar vsa druga pota in bilo bi ga vsem dovolj, da bi zaprli ona druga pota, ki so človeštvo v kvar in škodo. Treba je dela in resne volje, tam zgoraj je treba dela in človeštvo bi bilo srečno.

Kje pa je tista šola, kjer bi se naučile matere materinstva? Tista šola je v otroku. Težka je to, višja šola od vseh visokih šol, od vseh akademij znanosti in umetnosti. Zakaj, materinstvo je umetnost. Vsaka prava mati je ženja, je veleum in umetnik: prava mati. Mati s čutečim srcem in globoko dušo. — In ni ženska takrat velika, če je doktorica ali profesorica; če je državni poslanec ali minister in advokat; če je pesnica, pisateljica ali slikarica. Ženska je največja v materinstvu.

LISTEK.

Nekaj besed.

Marija Kmetova.
(Konec.)

Če bo mati vedno z otrokovo dušo, potem bo razumela otroka v najskrivnejših zagotetkah. Potem ne bo doma joka in ne krega in ne kazni.

Nikdar ne napravi otrok kaj iz hudobije. Res je, tudi »v krvi« je nekaj v vsakem človeku, vendar je mati tu, ki je močnejša od prirojenih strasti. Neki deček je nekoč brisal posodo in pomagal materi. Mahoma trušč in vpitje. Oče pride iz sobe in zagleda dečka sredi kuhinje vsega

tresočega se. Debele solze so polzele po bledem licu in oči so bile uprte v črepinje na tleh.

»Zakaj si ubil?« vpraša oče.

Otrok je tiho in nemo strmel v črepinje.

»No, povej, zakaj nisi pazil?«

»Ko pa nisem vedel. kdaj bo padlo,« pravi resno deček in se zaja.

Tukaj vidimo otroka. Če bi bil vedel, kdaj bo padlo, bi bil nač pazil. Ali kako naj pazi, če ne ve, kdaj bo padlo?

In pridemo v takem slučaju in lop — lop kroz ušes. »Zakaj si ubil, ti hudobnež ti! Zakaj ne paziš?«

In otrok joka in misli sam pri sebi: »Kako bi pazil, ko ne vem, kdaj bo padlo.«

Ali pa naj torej puščamo otrokom vse pravice? »da mi razbijejo

hišo,« bo dejal kdo. — Ne, otroci ne bodo ničesar hoteli, kar bi ne bilo prav, če bomo vedno z njimi in bomo kakor oni. To je naša glavna napaka, da nočemo biti otroci z otroci, temveč se postavimo na trhlj prestol izkušnega človeka in pretimo s palico otroku. Zakaj, le palico poznamo, palico v besedah in palico v mislih in dejanjih. Saj otrok je otrok, kaj bi. In vendar smo mi vsi majhni, majhni, majhni v primeri z otroci. In tako velik je malokdo, da bi bil otrok. To bi bil najpopolnejši človek, če bi bil v zrelih letih še otrok. Se — a žal, da smo že s petim letom izprijeni starci. Spoštujemo otroke in svet bo velik! Spoštujemo otroka v otroku in veliki bomo.

In vse, vse to je v rokah ženske, je v rokah matere. To je glavno, prvo in zadnje žensko vrašanje.

Mati, mati — ves svet je od ma-

tere in ves svet proslavlja ali preklinja mater.

Telo je velikega pomena, a duša še večjega. In kakršno podlago ima otrokova duša v prvih šestih letih, tako se potem obrne njegova pot v poznejšem življenju. In potem se čudimo: »Joj, kakšen je ta otrok, odkod se je vzel, saj ni pri nas nihče tak.« Pa ne pomislimo na one prve dni, ker menimo, da je otrok tedaj še spal in ni imel lastnih misli in lastne volje. Pa vest nam ne očita ničesar, ker se zdaj nismo vajeni gledati otrok s praviim razumevanjem. In ne bilo bi toliko gorja in nesreč na svetu in ne bilo bi vojne, če bi bile matere res matere in bi gledali le na to žensko vrašnje.

Pa kako naj bo revna mati-dejavka vedno z otrokom, ko je ni doma? Tu je naša rana, zevaioča, krvava rana. Denar. Ni ga. In toliko

vanje prisililo Kerenjskega, da odstopi in zborovanje bo postavilo izključno demokracijo mirovno vladno, ki bo dolžna skleniti proti volji entente mir. V Petrogradu pričakujejo baje tudi mirovni korak vlade, kakor hitro bo znan odgovor centralnih držav na papeževo noto. Če bo odgovor zadovoljiv, bo stavila ruska vlada novo odločilno zahtevo po miru napram ententi. Od uspeha Kerenjskega je odvisno, ali ostane še nadalje na čelu vlade.

NEODVISNOST FINSKE.

Rotterdam, 20. septembra. Ruska vlada je v okoliščini na finski senat proglasila neodvisnost Finske v okviru celotne Rusije.

Finski generalni gubernator je prijavil iz zdravstvenih razlogov svoj odstop. Bivši podpredsednik ministrskega sveta Nekrasov je bil imenovan za generalnega gubernatorja Finske.

Amsterdam, 19. septembra. (Kor. ur.) »Allgemeen Handelsblad« poroča iz Petrograda: Ministrski predsednik Kerenjski je sporočil provizorični vladi, da je sprejel odposlanstvo finskega senata, ki je izreklo povod razširjenja finske avtonomije z dekretom z dne 30. avgusta provizorični vladi svoje zaupanje. Provizorična vlada je naročila ministrstvu za zunanje, da naj takoj pošlje žito in moko na Finsko.

Belgijsko vprašanje.

V ospredju javnega interesa se nahaja danes belgijsko vprašanje. Kakor znano zahteva papeževo mirovno noto vzpostavitev Belgije. Zatrjuje se, da nemški odgovor izrecno priznava načela papeževe note iz česar bi bilo sklepiti, da je Nemčija pripravljena privoliti v restitucijo Belgije. Govori se nadalje, da je angleška vlada s posredovanjem neke nevtralne države vprašala v Berlinu, ali bi bila Nemčija pripravljena zamenjati Belgijo za svoje kolonije. Nemški odgovor se je baje glasil v celoti pozitivno. Treba je poudarjati, da so zaenkrat vse to le govorice. Zlasti se zdi, da je vest o angleški ponudbi izmišljena in sicer od vse-nemških listov, ki hočejo ljudstvu dokazati, da je Anglija še tako izmučena, da prosi za mir in da je treba torej le še »nekoliko« žrtve in potrpljenja do končne popolne zmage.

Po izjavah nemških oficijoznih listov je Nemčija vsekakor v principu pripravljena vzpostaviti po dogotovljeni garanciji neodvisnost Belgije, seveda pa še le čim bo odločeno o vseh mirovnih vprašanjih. Važne izjave glede Belgije bo podal nemški državni kancler v seji državnega zbora 27. t. m. Trdi se, da se bo odredel dosedanj nemški zahtevi po kontroli nad restituirano Belgijo.

V zvezi z vestmi o razrešitvi belgijskega vprašanja se širijo razne govorice o skorajšnjem miru. Vse take govorice in vesti, m. dr. tudi one, da pričakujejo na Dunaju miru še pred zimo, je treba sprejeti z največjo rezervo.

Angleški listi ne zaupajo Nemčiji.

Angleško časopisje se bavi z berlinskimi vestmi o bližajočem se miru in da Nemčija dozdevno namerava Belgijo restituirati. Listi pišejo o vsem tem jako skeptično. »Times« pravi, da so te vesti le črna dim, za katerim skrivajo diplomati svoje prave namene. Nemška diplomacija je morala pripravljena na zapadu in koncesijam, zato pa se bo hotela odškodovati na vzhodu in jugu. Vsi narodi, ki so prisegli, da bodo odredili svet nemške opasnosti, morajo take in podobne načrte onemogočiti. »Pall Mall Gazette« piše: Nemški narod je ravnotako malo pripravljen, skleniti edino mogoči mir, to je mir, katerega prelomiti bo nemška vlada preslabla, kakor vladajoči nemški krogi. »Daily Mail« meni, da Nemčija niti za minuto popreje ne bo izpustila Belgije iz rok, predno ne bo prisiljena. »Star« sodi, da bi bila izročitev Belgije važen korak k miru, v tem oziru je pozdravljati tudi izmenjavo mnenj med papežem in voljujočimi se državami, dokler pa ni odgovora, kaj bo iz Alzacije - Lotaringija, Trentina in Srbije, tako dolgo ne smemo preveč upati. Angleški listi smatrajo belgijsko zadevo kot poskusni balon, ter ugovarjajo, da Nemčija sploh nima resne volje, skleniti poštenega mira.

Naš odgovor papežu.

Dunaj, 19. septembra. Kakor izve »Politische Korrespondenz«, bo avstro - ogrska vlada odgovorila na papeževo mirovno noto dne 20. septembra. Odgovori ententnih držav bodo v svoji odločilni vsebini popolnoma soglašali. Besedilo teh not se bo objavilo istočasno dne 22. septembra.

Basel, 20. septembra. Papežev kurtir z odgovorom centralnih držav je bil v Luganu zadržan od mejne straže.

Razne vojne vesti.

FRANCOSKA POSLANSKA ZBORNIKA.

Pariz, 19. septembra. (Kor. ur.) Poslanec Lemery je vprašal, kaj je ukrenila vlada za pametno vodstvo vojne sporazumno z zavezniki. Izrekel je potrebo, da se deželi jasno pove, kaj naj razume pod zmago in mirom. Ostro je kritiziral dosedanje naziranje o vojni, ki je vojna zaloga. Zmaga bo ona dežela, ki bo imela zadnjo zalogo. Lemery je označil sen aneksije levega brega Rena za anahronizem, dočim je zahteval po Alzacijo-Lotaringški samo zahteva, da

se poravnata storjena krivica. Nemčija meni, da prodiranje pomeni zmago. Ko je kršila Belgijo, je vstvarila družbo narodov. Pravice narodov je treba takoj izgotoviti in ne čakati razprav, pri katerih bi stali zavezniški brez točnega medsebojnega dogovora sami napram Nemčiji in njenim vazalom. Govor Lemeryjev je bil sprejet z velikim odobravanjem.

Zbornica je sprejela na to zaupnico s 378 glasovi proti enemu.

Neki poslanec je zahteval, naj se zunanji minister Ribot izjavi o dogovoru med alijanci, ki še ni priobčen kljub obljubi. Ribot je odgovoril: Prošnja, da se objavi odloži, je prišla iz Petrograda. V težkem položaju, v katerem se nahaja naš veliki zaveznik, ne smem njegovih težav še povečati. Mi nismo stopili v boj z vojnimi cilji, to, kar hočemo, je pravica. Francija zahteva trajen mir, katerega ne bo motila nikakršna krivica. Treba tudi jamstva. Koliko bi bil vreden podpis nemške vlade, ako bi ne stal za njim podpis nemškega naroda samega. Mi dosežemo konec vojne, ako se ne bomo dali vjeti v zanke, ki se jih nam nastavlja. Ako nismo papežu odgovorili, smo spoznamo z alijanci Čakamo odgovora osrednjih držav, ali reči moremo, da celo papeževo noto, kar se tiče Belgije, ni bila taka, da bi pomirila vest sveta. Treba povedati, kaj se hoče. Mi potrebujemo gotovost, da se nas ne zaplete v zanke.

ŠVEDSKI PROTEST V BERLINU.

Stockholm, 19. septembra. Švedska vlada je po svojem berlinskem poslaniku protestirala proti zlorabi švedske nevtralnosti, zagrešeni z brzjavkami poslanika Luxemburga.

PRELOM S COSTARICO IN URUGVAJEM.

Haag, 20. septembra. Reuter iz New Yorka: Glasom poročila iz Costarice, so diplomatični odnosi med Costarico in Nemčijo zelo napeti. Zatrjuje se celo, da je smatrali stike že za pretrgane.

Bern, 20. septembra. V imenu vlade so bile v Montevideu zasidrane nemške ladje od mornariške oblasti pristanišča zaplenjene od oddelka mornarice.

Severna Amerika proti Južni Ameriki.

»Daily Mail« poroča, da je storil državni kancler, da izpoveduje finančno podporo Nemčiji s strani Južne Amerike, ki je dosegla že 2½ milijardi ter nesla 20 milijonov obresti. Ta kapital služi v prehrano Nemčije in za nemško propagando. Da se stori temu konec, namerava Severna Amerika odrediti Južni Ameriki premoč.

Mehika proti nemškimi častnikom.

Lugano, 19. septembra. »Messaggero« poroča: Predsednik Carranza je odredil odstranitev vseh nemških častnikov iz vojske. Ta odredba zadeva zlasti nemške častnike, katerih je veliko število v mehiških vojski.

Srbski poslanik v Rimu.

Lugano, 20. septembra. Dosedanji srbski poslanik v Rimu, Ristić, je odstopil, ker se je spravno pogajanje med Italijo in Srbijo ponesrečilo.

Vpoklici Grkov.

Iz Amsterdama poročajo, da so bili Grki na Angleškem, in sicer moški med 20. in 33. letom, obveščeni, da morajo takoj odriniti v Atene k vojakom.

Napad na flamske ribiče.

London, 19. septembra. (Kor. ur.) Reuter. Admiralteta sporoča: Mornariška letala so izvršila dne 15. septembra med Ostendom in Blankenberghom napad na sovražne ladje. Velik torpedni lovec je bil zadet v sredino, en ribiški parnik nabrže pa dva sta bila potopljena.

K temu pripominja Wolffov urad: Kakor izvezo z merodajnega mesta, gre za angleški napad na flamske ribiče pred Ostendom. Nobene naše torpedovce ni bilo blizu, torej tudi nobena ni bila zadeta. Vsi ribiški čolni z varstvenimi parniki vred so se, kakor se je sporočilo že 17. septembra, neškodovani vrnili.

Politične vesti.

— Sedmo avstrijsko vojno posojilo. Začetkom novembra razpiše vlada novo vojno posojilo. Na čelu konsorcija, ki izvede posojilo, bo zopet poštena hranilnica. Doselej ni še nič znano, kakšni bodo pogoji novega posojila. Dosedanji šest vojni posojil je vrglo 22 milijard.

— Cesar Viljem v Budimpešti. Cesar Viljem se je mudil 19. septembra v Budimpešti, kjer je sprejel ministrskega predsednika Wekerlea v daljši avdijenci. Poroča se, da potuje cesar Viljem v Sofijo.

— Poostreitev spora v S. L. S.

Kakor smo poročali so ostale ostre difference med Susteršičevo večino v S. L. S. in Krekovo skupino v zadnji seji vodstva S. L. S. neporavnane. Iz objavljenega seznama novozvoljenih funkcionarjev vodstva S. L. S. pa se je zdelo, kakor da bi se bila seja vodstva S. L. S. končala v polni harmoniji. Za podpredsednika je bil namreč izvoljen tudi prelat Andrej Kalan. Tudi oficijalno poročilo v »Slovencu« je rezultat zborovanja naslikalo popolnoma napačno. To je izzvalo javen protest opozicije, v katere imenu je spregovoril v slovnem »Slovenec« prelat Kalan. Prelat Kalan je v znak protesta odložil podpredsedniško čast ter potrjuje v svoji izjavi, da so opozicionalci, ka-

kor smo poročali, predložili škofu kot posredovalcu svoje kompromisne predloge, na katere pa Susteršičeva frakcija dosedaj še sploh ni reagirala. Kakor čujemo je glavni pogoj za poravnavo, ki ga stavi Krekova skupina, odstranitev dr. Susteršiča kot načelnika stranke. Izjava prelata Kalana se glasi: »Ker vsi člani S. L. S., ki niso bili pri seji vodstva, iz večrajnjega oficijalnega poročila si ne morejo napraviti objektivne sodbe, zato podam tu predlog, ki sem ga stavil glede notranjih razmer v naši stranki. Ta predlog se glasi: Z ozirom na sijajno, soglasno manifestacijo vodstva S. L. S. za državno pravno deklaracijo Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja t. l., v kateri sedaj kulminira vsa naša politična smer, z ozirom na to, da treba za uresničevanje te naše skupne politične ideje složnega dela vseh Slovencev, posebno še članov S. L. S., ker se gre morebiti za najvažnejši moment v zgodovini našega naroda; z ozirom na to, da je prevzel na sestanku duhovščine ljubljanske škofije presvetli knezoškof nalogu, da poskusi poravnati nasprotja v S. L. S. in je zato naprosil zastopnike obeh struj, da mu predložijo sporne točke; z ozirom na to, da knezoškof dosedaj še ni mogel izvršiti te naloge, ker še ni dobil od obeh struj tozadevnega poročila; z ozirom na to, da se priprave za tako poravnavo lože in brez pikrosti izvrše v bolj omejenem krogu, predlagam: Vodstvo S. L. S. odloži sklepanje o tej točki z današnjega dnevnega reda dotlej, da presvetli knezoškof dovrši svojo nalogo glede poravnave. Po mojem mnenju je bilo to pravilno stališče, zlasti še obvezno za duhovce, ki so se udeležili po presvetlem knezoškofu sklicanega sestanka duhovnikov. Ta predlog pa je večina odklonila in zato, ker je manjšina vztrajala pri svojem predlogu, ni moglo biti govora o kakem temeljitem razgovoru o notranjih razmerah v stranki. Ker kot član predsedstva za take vrste oficijalne poročila ne morem nositi prav nikake soodgovornosti, zato s tem odlagam mesto novozvoljenega podpredsednika vodstva S. L. S. — Ljubljana, 20. septembra 1917. — Andrej Kalan.

— Kakor nam poročajo, je poročilo »Slovenca« o zaupnici dr. Susteršiču tudi v toliko napačno, da se glasovanja ni vzdržalo le 12, temveč 21 članov vodstva S. L. S.

— Kdo je avtor dunajske jugoslovanske deklaracije? Udeležnik vodstvene seje S. L. S. nam piše: »Tekom razprav je slavil delni odbornik dr. Lampé zasluge načelnika stranke dr. Susteršiča, ki je v tudi v narodnem oziru najzaslužnejši mož. Dr. Lampé je izjavil, da je dr. Susteršič pravi avtor jugoslovanske deklaracije z dne 30. maja. Ta izjava je dala pristašem delne glavarja povod, da so priredili dr. Susteršiču bučno ovacijo. Opoziciji se je zdelo ta trditve od vsega začetka povsem neverjetna, vendar pa se je vzdržala vsakega mnenja. Predvsem zato, ker na zborovanju navzoči poslanci: Hladnik, Jaklič in dr. Lovro Pogačnik, niso ugovarjali. Zdi se mi, da to ni bilo prav, ker velja v tem slučaju najti tace, consentire videtur. V kolikor sem sam poudarjen, je dr. Lampetova trditev povsem neresnična.« — K temu dopisu pristavljamo le toliko, da seveda ni res, da bi bil dr. Susteršič posredno ali neposredno avtor dunajske deklaracije, in da niti ni sodeloval pri nje končni stilizaciji. Ne moremo si misliti, da bi navzoči državni poslanci proti trditvi dr. Lampeta ne bili ugovarjali, ako je bila izrečena res tako, kakor nam sporoča udeležnik zborovanja.

— Češki glas o izjavi voditeljev slovenskih strank. »Narodni Listy« beležijo skupno izjavo slovenskih strank, pod katero so na prvem mestu podpisani knezoškof Jeglič, prelat Kalan in kanonik Gruđen. List beležuje z zadoščanjem, da so ti cerkveni dostojanstveniki podpisani na prvem mestu očitno za svobodo in zedinjenje, ki jo more slovenskemu narodu ohraniti in zagotoviti le samostojna jugoslovanska država. Potem pa pišejo »Nar. Listy«: Če uvažuje češki človek dobro to dejanje slovenskega cerkvenega kneza, izvršeno ob slovesni asistenci dveh reprezentantov kapitlja, se polasti češkega človeka globoka trpkost. Kje je češka hierarhija, kje so češki duhovniki, škofje in kapitelji, se bo vprašal vsak človek, da bi se postavili za bodočnost in za svobodo zedinjenega češkoslovanskega naroda v samostojni državi in za dedščino svetovlavlavsko.

— Poljaki in ministrstvo Seidler. Lastnoročni pismi cesarja Karla in cesarja Viljema, izdani v okviru

proklamacije z dne 15. novembra 1916, glede ustanovitve samostojne Poljske, nista zdaj našli pri Poljakih tistega odmeva, ki so ga pričakovali tako v Berlinu, kakor na Dunaju. Sicer so med Poljaki tudi struje, ki stoji blizu stališča berlinske in dunajske vlade, a to ni merodajno za rešitev poljskega problema. Načeloma stoji vse poljske stranke na stališču znane, na shodu v Krakovu sklenjene resolucije glede poljskega problema, a vzlic temu ni med njimi soglasja. Vsepoljaki, poljska ljudska, socialnademokratske in pristaši Stapskega so med avstro - ogrskimi poljskimi poslanci tista moč, ki določa politiko poljskega kluba. V klubu so ti za radikalno politiko vneti poslanci uveljavili svojo večino s 46 proti 28 glasom. S tem je že tudi povedano, da omenjeni cesarski lastnoročni pismi nimata nikakega vpliva na razmerje med poljskim klubom in med ministrstvom dr. Seidlerja. Čuje se, da je vlada poskusila pripraviti konservativce in njih pristaše do tega, da bi izstopili iz poljskega kluba, a seveda se to ni posrečilo. Ministrstvo Seidler mora računati s tem, da mu Poljaki ne bodo na razpoložanje.

— Zanimivo imenovanje. Ogrski finančni minister dr. Gautz, res odlični finančni in nacionalni ekonom, je naenkrat odstopil in bil ob enem imenovan za sekcijskega šefa v ministrstvu zunanjih del na Dunaju. Dr. Gautz je mož, ki bi znal varovati avstrijsko - ogrske gospodarske koristi pred nemškim gospodarskim imperijalizmom, ki se skriva za geslom »Srednja Evropa«, toda če bo to smel pri gospodarskih pogajanjih z Nemčijo storiti, je še dvomljivo. Madžari bodo že zavarovali svoje interese, ker imajo tej nalogi dorede voditelje, a kako bo z našimi avstrijskimi interesi, to je še veliko vprašanje.

— Nova Avstrija. V reviji »Das neue Österreich« je neki Spectator Avstriacus v članku »Zum Umbau Österreichs« razložil svoje nazore o jugoslovanskem vprašanju. Ta Spectator priznava brez ovinkov, da je pristaš gospodstva Nemcev in Madžarov v Avstriji in se izreka proti vsaki državni tvorbi na jugu monarhije, češ, da bi jugoslovanska država ovirala gospodstvo Nemcev in Madžarov in jim zaprla dohod do morja. Spectator je sploh nasprotnik načela narodnosti in vsakemu federativnemu ustroju monarhije, pač je milostno pripravljen, dovoliti Jugoslovonom kulturno skupnost z Nemci. Kakor da bi sploh kdo vprašal za kako kulturno skupnost z Nemci.

— »Nationalverband« in vlada. Načelnik nemškega »Nationalverbanda« Dobernig je v »Grazer Tagblattu« izjavil, da ni prišlo do »razjasnila« med »Nationalverbandom« in ministrstvom, nego da je »Nationalverband« le pojasnila ministrskega predsednika na znanje vzel. Povedal je dalje, da predloži ministrski predsednik v otvoritveni seji poljske zbornice, to je v tork, ob širen gospodarski in politični program. Sele potem bodo stranke mogle določiti svoje stališče do vlade. »Nationalverband« bo svoje stališče do vlade določil po njenih dejanjih. — »Grazer Tagblatt« ni zadovoljen s to izjavo. Vest, da ni prišlo do »razjasnila«, je baje vzbudila tako pozornost med volilci, da bi se bilo gotovo povečalo brezdnost, ki obstoji že dlje časa med volilci in izvoljenci. »Grazer Tagblattu« ni prav razumljivo, kaka dejanja se pričakuje »Nationalverband« od Seidlerja, ki je a mnestijski ukaz sopodpisal in poklical v kronski svet prvega Slovence, zato pa mirno spravlja brce Čehov in Slovence. Razpoloženje med nemškimi volilci je po »Grazer Tagblattu« tako pojasnjeno, da čakajo na pojasnilo v »Nationalverbandu« s potrpežljivostjo.

— Poljska. V nemških in poljskih listih opozarjajo na zanimiv razloček v lastnoročnih pismih cesarja Karla in cesarja Viljema glede ustanovitve Poljske. Dočim je v pismu cesarja Karla rečeno, da branijo sedanji težki vojni časi, da bi poljski kralj kot nositelj staroslavne krone Piotrov in Jagelonov slavil svoj vohod v glavno mesto Varšavo, in bi v tem mestu zborovalo »na demokratičnih načelih sloneče deželno zastopstvo«, piše cesar Viljem, da strogi vojni čas ne dopušča. — »da bi kralj pridobil stari poljski kroni novega sijaja«, a demokratičnost bodočega poljskega narodnega zastopstva označuje z besedami »izšla iz splošnih in direktnih volitev«. — Poljski listi beležijo, da so za Poljsko imenovani le pravosodni, učni, bogočastni in poljedelski minister, dalje minister za javna dela, ne pa tudi vojni in finančni minister.

— Ruska republika. Lakonična brzjavka poroča, da je Rusija pro-

glašena za republiko in da je s tem končano gospodstvo rodovine Romanov. To sumarično postopanje nas spominja na zgodovinsko znamenito sejo revolucijskega narodnega konventa, dne 21. septembra 1792. V tisti seji je bila odstavljena dinastija Bourbonov, ki je vladala Franciji dolga stoletja in je bil položen temelj demokratični ustavnosti v Evropi. Proglašena so bila načela, da daje postavam pravno moč samo narod, ne vladar in iz tega se je izvajalo, da kralja sploh ni treba. A da je bil kralj še izrečno odstavljen, to se je zgodilo na utemeljevanje katoliškega škofa Grégoireja iz Boisa. Ko je bil poslanec Coket d'Herbois predlagal, naj se sploh odpravi kraljevsko, dostojanstvo, tedaj je škof Grégoire ta predlog navdušeno podpiral, ključno konventu »Zgodovina francoskih kraljev je martirologija francoskega naroda«. To je tako učinkovalo, da je bila odprava kraljevskega dostojanstva in kraljevskega vladarja z nepopisno vneto sprejeto. Ne vemo še, kako se je zdaj odprava carstva in carskega vladanja na Ruskem zgodila. Natančnih poročil še ni, le suhoparna brzjavka poroča, da je bilo odpravljeno carstvo in da je Rusija proglašena za republiko. Očividno je šlo na Ruskem zdaj tako gladko in hitro kakor l. 1792. na Francoskem. Toda vendar je med francoskim in med ruskim preobratom velik razloček. Francozi se niso zadovoljili s tem, da so svojemu kralju vzeli moč in dostojanstvo; vzeli so mu tudi glavo. Ludovik XVI. je bil poleg neštevilnih svojih pristašev obglavljen. Navadno je čitati, da se je usmrčenje kralja zgodilo iz maščevalnosti in krvočelnosti, a novejši francoski zgodovinarji so prišli do drugega spoznanja. Ti trde: Kralji so se imenovali vladarji po božji milosti. Francozi niso bili zadovoljni s tem, da so po božji milosti danega kralja odstavili, nego so kralja še obglavili prav ker so imeli namen, storiti kar mogoče strahoten sakrilegij in to pokazati svojemu narodu. Ruski car je bil tudi vladar po milosti božji, a Rusi pri vsi svoji vernosti niso verjeli, da bi bila posebna božja milost izbrala Nikolaja II. za imperatorja vserosijskega in zato mu niso nič zlega storili, nego ga le z vsjo vpljudnostjo odstavili in zaradi varnosti začasno odpravili v Sibirijo. Če prav preudarimo, je postopanje ruske revolucije napram bivšemu carju vendar dokaz, kako zelo ugodno je vplival razvoj civilizacije na vse narode.

— Zopet zarota proti Kerenjskemu. Poročajo, da so v Petrogradu izsledili novo zaroto proti Kerenjskemu. Na čelu ji stoji inženir Renninger, po rodu Nemec, ki je dne 10. t. m. ustrelil na Kerenjskega. Razkrita zarota je imela namen, vzpjarjati atentate na razne vodilne politične osebnosti.

Vesti iz primorskih dežel.

Gg. deželni poslanci gorški Fran Grgič, Anton Mikuž in Ivan Rojec so uljudno naprosili, da blagovolijo naznaniti čim prej svoj sedanj naslov odboru za obnovev Goriske v Ljubljani, Dunajska c. 38.

Pomožna akcija za Gorško-Gradiščansko. V Trstu je bila 19. t. m. seja deželne pomožne komisije za Gorško-Gradiščansko, katere se je udeležil tudi deželni glavar dr. Faidutti. Komisija se je bavila z raznimi prošnjami za podporo, dovoljenih je bilo več posojil. Nato se je razpravljalo o splošnem položaju beguncev, zlasti o vprašanju vrnitve v domovino. Končno se je gibal razgovor okoli sedanjega stanja akcije za obnovev Gorško-Gradiščanske.

XIV. umetniška razstava.

Redka je priložnost, da se srečamo v sedanjih časih z našimi umetniki. Kolikor nam dopušča omejeni prostor, hočemo na kratko opisati razstavljene predmete. Za danes samo srednji del razstavnega prostora.

Dolinar Lojze je postavil tja pet kipov, najboljše, govoreče in živče — portret slikarja R. Jakopiča, izdelan z ženjalno roko. Tudi drugi portret je z redko čistostjo izdelan in navdahnjen življenja. Putifarjeva žena prinaša izrazito dogodbo iz sv. pisma, morda nekoliko prehladno v konceptu. Sužnja je iz šole Meštrovića, poteze obraza, izražanje muskulature, vse spominja na velikega kiparja. Dolinar se rad poigra z mitologičnimi bitji; njegov Faun s sladkim nasmehom, še nezrel dečko, ki mu komaj šele poganjajo rožički, se ti reži iz kota.

Gustinčič Pavel ima v tem oddelku tri slike. Najboljša je pokrajina, ima pa še svoje hiše, ker je preplečnata in premalo plastična. Brez so dobro pogodene, pot in tla pa leži pretrdo, mrtvo tudi rob travnika je preveč zaokrožen.

Jakopič Rihard je razstavil sliko Mirjam, prav živo in izrazito v barvah.

Matije J. a m e Breze, velika slika, v dopoldanskem solncu, ko se v ozadju še dvigajo megle, konkurira z njegovo Zimo, da je težka odločitev, kateri sliki bi dali prednost. Tudi Lipa, manjše delo, je zelo prikupna; manj učinkuje slika Razvalina.

Sternena Mateja Vedeževalka nam je menda že znana. Stahovec je nova slika, slikana z dobro realistično.

Vahtar Drago ima razstavljen pas z usnja in Dar iz bron, prav čedno delo, a kakor vsi kipi iz bron brez finejšega niansiranja, vse preveč gladko zalito.

Najboljša slika **Vaničeve** Ivanke je Vhod v vas, zelo plastična slika kraške vasi v pomladnem času, ko drevje še ni ozelenelo, tudi v barvah zelo fino izdelana. Kraški log s kočjo se vidi vsled preveč šablonske manire luknjičast.

Vavpotič Ivan ima razstavljen veliko sliko Ljubljano, posneto z Golovca, ki nam daje brez vsiljivosti, brez skoraj neizogibne preobremenosti, ki je posledica kopičenja streh in hišnih kontur, prav prijeten pogled na naše mesto enkrat s strani, od koder so je slikarji bolj redko slikali. Rut nam je že znana slika. Nove so slike z našega jugozapada. Iz sotesk Soče je slika z globoko igro barv, enako Pod pečinami. Najboljša izmed manjših slik pa je gotovo Ob istrski obali, fin opoldanski motiv z mirnim morjem, na katerem se vidi lesket napol zadržanega solnca, slika opoldanskega miru na morju, in vendar živa — govoreča o življenju ob morju. Žetev je v barvni kompoziciji zelo sočnata.

Dnevne vesti.

— **Baronstvo** je podelil cesar generalu v p. Ivanu pl. Schemui. Baron Schemua je rojen Gorenjec.

— **Odlikovanja.** Viteški križec Franc Jožefovega reda z vojno dekoracijo je dobil štabni zdravnik dr. Karol Pahar. Novič je dobil signum laudis z meči poročnik 1. b. h. pp. Ivan Klemenčič. Srebrno hrabrostno svetinjo 1. razreda so dobili pri 17. pp. enol. prostovoljec poddesetnik Ivan Sterle, poddesetnik Ignacij Kastelic in infanterista Metod Štifter in Leopold Kilar. Srebrno hrabrostno svetinjo 2. razreda so dobili pri 17. pp. Franc Matjaž, Andrej Zore, Ivan Kofol, Ivan Močnik, Alojzij Grča, Jakob Pintar, Rok Poliček in Anton Janežič.

— **Odlikovanja.** Cesarjevo poiznanje je bilo izrečeno p. 8. top. p. Alojziju Dre- au, poročniku 3. gorskega trila Zupančiču in vojaškemu oficijalu v Gradcu Justu Debeljaku. Zlati zaslužni križec s krono je dobil nadporočnik 47. pp. Rudolf Lavrič.

— **Z bronasto hrabrostno svetinjo** so bili nadalje odlikovani pri 47. polku: Fran Rojko, Ivan Robič, Fran Simonič, Alojzij Tišnikar, Julij Roškarič, Josip Dovečar, Karl Majhenič, Rudolf Nabršnik, Ivan Pliberšek, Fr. Škof, Rudolf Rožič, Peter Gajšek, Ivan Kopčič, Anton Lorenčič, Herman Štefan.

— **Fran Maselj - Podlimbarski** t. Nagloma je umrl pač kot žrtev vojnih razmer slovenski pisatelj, gospod Fran Maselj, znan s pisateljskim imenom Podlimbarski. Pokojnik je bil rodom iz Krašnje; iz gimnazije so ga vzeli k vojakom in sicer k dragoncem in ostal je pri vojaki, postal računski oficir in računski stotnik ter šel po dolgoletnem službovanju v pokoj in se naselil v Ljubljani. Še ko je služil pri vojaki, je vzbudil občno pozornost s svojimi ljubimi domačimi povestmi in črticami in ime Podlimbarski je imelo mnogo prijateljev po vsem Slovenskem. Maselj je imel redki dar lepega preprostega in prikupnega pripovedovanja in zato so vsi ljubitelji slovenske knjige tako radi segali po njegovih spisih. Tudi nekaj prevodov iz češčine je obelodanil pokojnik. Njegovo najboljšo delo je roman iz bosanskega življenja »Gospod Franjo«. To lepo delo je postalo za pisatelja usodno. Knjiga je izšla in našla je mnogo odmeva in največje priznanje. A čim je izbruhnila vojna — so prišli tudi Maslja. Zaplenili so knjigo, sekvstrirali »Slovensko Matice«, ki jo je izdala, Maslja vzeli v vojaško preiskavo in mu odrekli oficirsko šaržo, končno pa ga še konfirirali na Nižjem Avstrijskem. Bolehnega in že priletnega pisatelja je to silno potrl in zapustil je Ljubljano s temno slutnjo, da je ne vidi nikdar več. Slutnja se je izpolnila. Umrl je v Pulkavi na Nižjem Avstrijskem. Pokojnik je bil blag, tih, navdve skromen mož, lep talent in vnet rodoljub, ki ga je vsakdo rad imel, kdor ga je poznal in ki mu ostane v zgodovini

slovenske literature lep in simpatičen spomin!

— **Koncert Foerstel.** Še enkrat opozarjamo na veliki glasbeni užitek, ki nam ga bo nudil danes ob 9. zvečer koncert velike umetnice koncertne pevke G. Foerstel v deželnem gledališču.

— **Nesreča.** Višji vojaški zdravnik v Ljubljani si je menda po nesreči prerezal žile na roki in se tako težko poškodoval, da so ga morali prepeljati na kirurški oddelek.

— **Se manj bo špirta.** Uradno se razglša, da pride od 15. novembra samo še ena dvajsetina normalne potrebščine špirta v promet. A to velja le začasno, kajti centrala za špirt razglša, da le za zdaj ni porabe še bolj omejena.

— **Skrb za dunajske pivovince.** Uradno razglša, da je dovoljeno od 24. septembra t. l. porabiti za kuhanje piva le ekstrakt, ki šteje 65 saharometerskih stopenj. To se je odredilo, da se bo izdelalo več piva, kakor bi se ga moglo skuhati iz pivovarskih materijali. Uradni razglas pravi, da se je to ukrenilo posebno z ozirom na dunajsko prebivalstvo. Pivo bo torej še slabše, kakor je bilo doslej, vino pa tako drago, da ga povprečen človek ne more plačati.

— **Trgovina z ovčimi in jancijmi kožami.** Ravnateljstvo za javno preskrbo v Sofiji dopušča trgovino z ovčimi in jancijmi kožami. Trgovina s takimi kožami je po cenah, ki jih določi ravnateljstvo za javno preskrbo, dopustna.

— **Spremembe posesti v Ljubljani.** V zadnjem času je menjalo mnogo ljubljanskih hiš in tudi nekatere znane trdnice svoje lastnike. Znani slovenski tovarnar Jakil je kupil več hiš m. dr. hiše pomorskega kapitana Kubelke in hišo odvetniškega kandidata dr. Peternella; veleindustrialec Karel Polak, predsednik Ljudske posojilnice je kupil obsežno Stedryjevo posestvo v Gradšču, vilo voditelja nemške šulferajnske šole Weinlich, veletrgovca Hedžet in Koritnik sta kupila hotel »Elefant in hišo tovarnarja Samasse, lepa stavbišča gospodičen Fröhlichovih pa so postala last veletržarja Tomažiča. Krisperjevo javno skladišče ter trdnica Krisper - Coloniale, katere lastnik se je preselil v Gradec, je prešla v roke Jadranske banke. Tovarnar Rosner je prodal svoje podjetje na Marije Terezije cesti veletržarju Viktorju Medunu, ter se je preselil v Gradec. Ljubljano zapuste tudi trdnice Ebenspanger, ki se seli na Ogrsko, Spitzer, ki gre v Gradec in S. Gruschka, ki je kupil znano dunajsko zabavišče Ronacher. Zadnje dni je prodal svojo veliko hišo v Novi ulici stavbenik Wilhelm Treo inženirju Remcu, gospa Petritsch pa svojo dvonadstropno hišo v Knaiflovi ulici primariju dr. Stojcu. Kakor znano so menjale tudi sledeče hiše svoje lastnike: Kranzova na Poljanski cesti, ki jo je kupila mestna občina, hotel »Stadt Wien«, ki je sedaj last Jadranske banke, Deghenhijeva hiša na oglu Sodne ulice in Dunajske ceste postane dom Kmetijske družbe, velika hiša gospe Czuber von Okrog v Šubičevi ulici je postala last trgovca Platnarja. Zanimivo bi bilo izvedeti skupno vrednost prodanih hiš in podjetij; vsekakor gre tu za milijone.

— **Gremij trgovcev v Ljubljani** naznanja slavnemu občinstvu, da bodo ljubljanski manufakturiisti odprali in zapirali svoje trgovine sledeče: Od 19. septembra do 31. oktobra t. l. bodo odprte trgovine od 8. do 12. in od 2. do 5. ure; od 1. novembra t. l. do 28. februarja 1918: od 8. do 12. in od 2. do 4.; od 1. do 31. marca 1918. od 8. do 12. in od 2. do 5. ure.

— **Zadruga kovinskih obrtov v Ljubljani** naznanja svojim članom, da se vrši v nedeljo 23. septembra 1917. ob 10. uri dopoldne redni občni zbor za leto 1916.

— **Umrla je** na Marije Terezije cesti št. 14 gospa Marija Javoršek, rojena Lukanc, soproga nadučitelja v p. gosp. Javorška, v starosti 70 let. Naše sožalje!

— **Igranje v ogrski razredni loteriji** je prepovedano. C. k. finančno ravnateljstvo sporoča: Znano je, da ogrski kolektanti skušajo z vsemi sredstvi spečati srečke ogrske razredne loterije tudi na Kranjskem in se v dosego svojega namena poslužujejo celo zavrtkov z napačnimi naslovi. Občinstvo se svari pred nakupom omenjenih srečk. Neprijetne posledice protipostavne nabave teh srečk so, kar je bilo že večkrat objavljeno, da se srečke zaplenijo, morebitni dobitki zapadejo v korist države, poleg tega pa mnogo zamudna pota ter občutljive denarne kazni. Zatorej ne naročate srečk ogrske razredne loterije, ako jih pa dobite brez naročila, uničite ali pa izročite jih finančni oblasti.

— **Nesreče.** 3½letna deklica Stefanija Kosi s Tržaške ceste 43 je padla v Gradaščico in se vtopila. — V Za-

vratcu pri Doleh je konj udaril šestletnega Matijo Kafola v obraz in mu razbil spodnjo čeljust. — V Velikem Stradonu je padel devetletni Karel Bogataj z drevesa in se težko poškodoval na desni roki.

— **Na c. kr. cesarja Franca Jožefa gimnaziji v Kranju** se šolski pouk zaenkrat ne more pričeti. Kje in kdaj se bo začelo poučevati, se bo svoječasno naznanilo. Učenci tega zavoda, ki žele svoje študije takoj nadaljevati, naj prošjo za sprejem ravnateljstva ljubljanskih gimnazij.

— **Umrla je** v Kranju g. Frančiška Rozman v starosti 68 let. Blag ji spomin!

— **Na privatnem učnem zavodu Legat v Mariboru na Dravi** se prično z 2. okt. t. l. novi tečaj za stenografijo, strojepisje, pravopisje, nastavek, računstvo in lepisje. Traja 6 mesecev. Prospekti zastoj, Pojasnila od 11—12 dop. Maribor Vikiinghofova ul. 17 l. nadstropje.

— **Večja vsota denarja** se je izgubila od Buzolinjeve trgovine čez Mestni trg do Ribje ulice. Zgodilo se je to predvčerajšnjem zvečer. Pošten najditelj naj prinese denar v našo upravnitvo.

— **Izgubljena je** bila včeraj popoldne črna ročna torbica z denarnico in dvema legitimacijama od Kolinske tovarne v Zeleno jamo. Odda naj se na magistratu v posredovalnici proti nagradi.

— **Zgubil se je** robec s tremi prstani in sicer: 1 poročnik, 1 prstan z briljantom in 1 prstan z Marynis-kamnom. Pošteni najditelj naj odda v rezervni bolnišnici v Marijanišču proti dobri nagradi.

Aprovizacija.

— **Krušne komisije.** Og. načelniki krušnih komisij se vabijo, da se zanesljivo udeležijo seje, ki se vrši v mestni posvetovalnici v soboto 22. t. m. ob pol 12. uri dopoldne.

— **Meso na rdeče izkaznice.** Stranke, ki imajo rdeče izkaznice brez črke A, prejmejo meso v soboto, dne 22. septembra popoldne v cerkvi Sv. Jožefa. Določeno je ta - le red: od 1. do ½2. št. 1—200; od ½2. do 2. št. 201—400; od 2. do ½3. št. 401—600; od ½3. do 3. št. 601—800; od 3. do ½4. št. 800 do konca. Kilogram stane 2 K. En oseba dobi ¼ kilograma, dve osebi ½ kg. tri do štiri osebe ¾ kg. 5 do 6 oseb 1 kg. 7 do 8 oseb 1¼ kg. več oseb 1½ kg. Prinesite drobiž zanesljivo s seboj in pridite točno ob urah, ki so tukaj določene. Otroci, ki so pod 10 let stari, ne pošiljajte po meso.

— **Meso na rdeče in rumene izkaznice.** A. Stranke, ki imajo rdeče in rumene izkaznice, zaznamovane s črko A, dobe meso v soboto, dne 22. septembra popoldne v cerkvi Sv. Jožefa. Od ¼4. do 4. pridejo na vrsto stranke z rdečimi izkaznicami A., od 4. do ½5. stranke z rumenimi izkaznicami A. Stranke dobe isto količino mesa, kakor je naznanjeno v razdelitvi mesa na rdeče izkaznice brez A.

— **Meso na uradniške skupine.** Stranke, ki imajo uradniške izkaznice, dobe v soboto, dne 22. septembra popoldne v cerkvi Sv. Jožefa meso. Od ½5. do ½6. je na vrsti I. uradniška skupina; od ½6. do 6. II. uradniška skupina; od 6. do ½7. tretja; od ½7. do 7. četrta. Cena in količina mesa sta isti, kakor sta označeni v naznanilu o razlitvi mesa na rdeče izkaznice.

— **Prejemnice za milo (žajfo)** se bodo izdajale trgovcem, ki dosega še niso dobili prejemnice, v soboto, dne 22. t. m. od 9. do 11. ure dopoldne v mestni posvetovalnici. Nadalje prejemnice se bodo izdajale šele začetkom novembra.

— **Sladkor.** Urad za prehrano je imel 20. t. m. posvetovanje o razdelitvi sladkorja v prihodnjem letu. Iz poročila izhaja, da se je letos pride-

lalo še manj kakor pol milijona meterskih stotov sladkorne repe, dočim se je je v mirnih letih pridelalo po 7 milijonov. Za potrebe domačega prebivalstva, pravi uradno poročilo, bo le z največjo težavo poskrbeti in se mora cena zvišati. Dosedanje kvote za osebo ne bo več mogoče vzdržati in se bo zmanjšala. Kaj pa potrebe in o zemstva?

— **Karte za petroleje** bodo izdajale krušne komisije. Pravico do ene karte ima vsaka v Ljubljani in Spodnji Šiški stanujoča stranka ako nima v stanovanju ne električne ne plinove razsvetljave. — **Pravico** do druge karte imajo vsi obrtniki ako predložijo pri krušni obrtni list ali koncesijo bodisi za trgovino, obrt, ali gostilno, ako nimajo v svojih obratnih prostorih ne električne ne plinove razsvetljave. Isto pravico imajo tudi lastniki kmetij, stev za razsvetljavo hlevov itd. ako morejo svojo zahtevo zadostno dokazati. — **Javni uradi, zavodi, bolnice, industrijska podjetja** nimajo pravice do petrolejskih kart, ker se bodo istim na njih prošnjo izdajale prejemnice pri mestnem magistratu. Tiskovine za te prošnje se dobe pri mestnem magistratu, soba št. 3, v uradnih urah od 8.—12. ure. Drugi obrtniki nimajo pravice do prejemnic. Petrolej na te karte in prejemnice je določen edino le za razsvetljavo. Kdor rabi petrolej za druge svrhe kakor za razsvetljavo ali če bi rabil za svoj veliki obrat več kakor 50 litrov petroleja na mesec, naj vložijo tozadevno prošnjo na c. kr. trgovsko ministristvo, oddelek za mineralno olje. V tej prošnji je natančno navesti: 1. Ime prosilca. 2. Predmet tozadevnega obrata ali zavoda. 3. Kraj obrata ali zavoda. 4. Napoved mesečne potrebe. 5. Namen porabe petroleja. Pri potrebi za razsvetljavo ali za drug namen je naznaniti, koliko odpade od zahtevane množine za en ali drugi namen. 6. Natančno obrazložitev okoliščin, ki opravičujejo zahtevo navedene množine. 7. Navedbo, za kaj se ne more petrolej nadomestiti z drugim materialom ali z drugo razsvetljavo. 8. Napoved zaloge petroleja, eventualno izjavo da stranka nima petroleja. 9. Izjavo, da so podatki navedeni po najboljši vednosti in vesti. Dan izdaje kart pri krušni komisiji se bode, pravočasno objavil kakor tudi razdelitveni načrt prodaje petroleja. Na vsako karto bo odpadlo približno pol litra petroleja — tako da dobi upravičena rodbina pol litra, obrtniki pa do 1 liter petroleja za mesec september.

Preskrba s krompirjem.

— **Z uradne strani** nam sporočajo: Z ukazom z dne 26. julija 1917. drž. zak. št. 311. je bila zasežena krompirjeva letina. Popolnoma upoštevajoč neobhodne potrebe kmetovalca naj ta odredba zagotovi preskrbo tistih slojev prebivalstva, ki sami nič ne pridelajo. Čim je ta namen dosežen, to se pravi, čim so potrebne množine konsumu odkazane ali z vsjo zanesljivostjo za konsum pripravljene, odpade vzrok zasege in se lahko preostale množine krompirja prepuste prostemu razpolaganju kmetovalca, če je izpolnil oddajno dolžnost. Čim prej se to zgodi, tem prej se lahko odpravi zapora in vrne kmetovalcu prostost razpolaganja. V interesu kmetovalca je tedaj, da hitro izpolni svojo dolžnost glede oddaje, oziroma zagotovitve krompirja. — **Krompirja** se bo zahtevalo le toliko, kolikor se ga bo neobhodno potrebovalo. Kmetovalci bodo zahteve lahko izpolnili, ne da bi bilo njih preživljanje ali kmetovanje ogroženo.

— **Da se zagotovi preskrba s krompirjem**, se bodo na podstavi ukaza o prometu s krompirjem po deželah razpisali dobavni kontingenti.

— **Deželni kontingenti** se bodo tekom prihodnjih dni izračunali in potem porazdelili na politične okraje po razmerju njih zmoglosti. Čim bo deželni kontingent skupaj spravljen, bo dan promet s krompirjem v dotični kronovini na prosto, pridržale pa se bodo veljavne najvišje cene.

— **Za vsakih 100 kg krompirja**, ki se bodo do 30. novembra 1917 naložili, se bo dala kmetovalcu premija za hitro oddajo v znesku 5 kron, s čimur se bo cena krompirja od 15—17 kron zvišala na 20—22 kron. V primerih, kadar bo kmetovalec na račun zavoda za promet z žitom ob času vojne, preko 1. decembra 1917 shranjeval krompir na kraju, določenem od zavoda, ali pri sebi, se mu bo dalo še plačilo 2 K za vsak metriski stot.

— **Z vsemi sredstvi** je treba na to delovati, da bosta vsaj dve tretjini kontingenta naloženi in odpeljani, predno nastopi mrz, ker sicer ne bi bila zagotovljena preskrba neproducentov v zimskem času. — **Glede** preostale tretjine bo moral zavod za promet z žitom ob času vojne, s podporo političnih okrajnih oblastev in spodaj omenjenih komisij, skleniti posebne dogovore s pridelovalci krompirja in zanesljivo preskrbeti, da se bo krompir pravilno shranil in pozneje oddal.

— **Lastniki hišnih vrtičkov** in drugih podobnih malih vrtnarskih obratov se bodo smatrali kot nepreskrbljenci; pridelek se jim bo prepuštil kot natecek na porabno množino.

— **Vprašanje preskrbe** je vprašanje države; da se to vprašanje povolno reši, morajo sodelovati vsi poklicni krogi. Da se zagotovi preskrba s krompirjem, morajo predvsem kmetovalci nakupovanje krompirja uspešno podpirati. — **Raditja** je potrebno, da se pritegnejo temu delu zastopniki kmetijstva. Vsi delci bodo pri porazdelitvi deželnih in okrajnih kontingentov sodelovali tudi kmetijski zastopniki. V ta namen se bo ustanovila na sedežu deželne vlade posebna deželna komisija in v vsaki politični okrajni posebna okrajna komisija. Te komisije bodo poslovala kot posvetovalni organi političnih oblastev v vseh zadevah, ki so zvezane s porazdeljevanjem in spraviljanjem kontingentov krompirja. V zadevi nakupovanja krompirja in organizacije nakupovalne službe so bila izdana političnim okrajnim oblastvom podrobna navodila.

— **Od storjenih ukrepov** smemo pričakovati, da bo pereče vprašanje preskrbe prebivalstva s krompirjem — s sodelovanjem poklicnih krogov in s krepko podporo kmetijstva — zadovoljivo rešeno.

Razne stvari.

— **28 vagonov sadja** je segnilo na Dunaju na kolodvoru vzhodne železnice. Blago, ki je bilo poslano na 12. oddelek vojnega ministristva, je zdaj v takem stanju, da se še za prašice ne da porabiti.

— **Zveza čeških bank.** Že pred vojno so v čeških krogih uvaževali misel o ustanovitvi zveze čeških bank, a zdaj se je v zvezi vojnim težavam posrečilo, uresničiti to misel. Na ustanovnem obnem zboru v Pragi je bil izvoljen za prvega predsednika te zveze dr. Jaroslav Preiss, namestnik višjega ravnatelja Živnostenske banke.

— **Zapuščina knezskofo dr. Kohna.** Nekdanji »omonski« knezskofo dr. Kohl je zapustil svoje premoženje za ustanovitev češkega vseučilišča na Moravskem. Po dolgi borbi, če je oporoka veljavna, ali ne, je izšla zdaj odločba, da je oporoka neveljavna in da se razdeli zapuščina na tri dele: en del dobe ubožci, en del sorodniki in en del cerkev.

— **Doktorat poslanca Rašina.** Mladocški poslanec advokat dr. Alojzij Rašin je bil pri znanem dunajskem vojaškem sodišču z dr. Kramarjem vred obsojen, v juliju tega leta pa pomiloščen. Z obsodbo je bil Rašinu vzeti tudi doktorat. To se mu je to pot zgodilo že drugič. Pred leti je bil namreč Rašin zapleten v omladinski proces in je tedaj izgubil doktorat, a si ga novič pridobil. Zdaj je bil dne 22. avgusta v tretjič promoviran za doktorja prava.

— **Spekulacija s hišami.** Tudi na Dunaju kupujejo po vojni obogateli ljudje hiše, kolikor jih le dobe. Eni jih kupujejo, da bi se denarja iznebili in ga varno naložili, največ pa kupujejo hiše spekulante, ker računajo, da nastane po vojni veliko pomanjkanje stanovanj in bo prilika najemnike odrediti. Zgodilo se je zadnji čas večkrat, da so bile hiše prodane za ceno, ki znaša 16krat toliko, kakor dohodek od najemščin. Na Dunaju že pišejo listi, da hočejo hišni posestniki zvišati najemščino kar za 30 odstotkov.

— **Zanimiva tožba proti nemški državni banki.** Dne 18. septembra se je začela v Berlinu sodna razprava o tožbi Ivana Dade, baje diplomata, proti nemški državni banki na izplačilo dogovorjenega honorarja. Dade trdi, da je dobil leta 1915. naročilo, naj dodeže separatni mir s Srbijo, da se je on o tej stvari v Belgradu in v Bukarešti dogovarjal in da je bilo že vse zrelo za realizacijo, ko se je nemška vojna uprava odločila za ofenzivo proti Srbiji. Dade pravi, da mu je bilo za njegov trud obljubljenih 500.000 mark. Razprava se še nadaljuje.

— **Izdajatelj in odgovorni urednik:** Valentin Kopitar. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.



Pisateljsko podporno društvo v Ljubljani naznanja, da

je njegov odbornik, slovenski pisatelj, gospod

Fran Maselj - Podlimbarski

dne 20. septembra 1917 v Pulkavi pri Oberhollabrunnu umrl za kapjo.

V Ljubljani, dne 21. septembra 1917.

3230

Um. p. bruto.

Brivski pomočnik
na delo, se išče. Dobra plača, hrana in stanovanje. — Naslov se izve v upravnistvo »Slovenskega Naroda«. 3191

Mesečna soba s hrano
se išče za stalnega gospoda. 3190
Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

30 kron nagrade
kder preskrbi stanovanje, oziroma sobo s kuhinjo, za dve osebi. 3195
Naslov pove upravnistvo »Slov. Naroda«.

Hišni in šolski sluga
s preste preskrbo se sprejme. Ljubljana, Cesarja Jožefa trg 10.

V Parizu izprašana učiteljica francošine, daje pouk.
Aneta Potočnik, Cigaletova ulica št. 4/II. nadstropje, Ljubljana. 2789

Medistinja in prodajalka
se sprejmeta takoj. 3171

Modni salon MARIJA GÜTZL,
Ljubljana, židovska ulica šte. 8.

Tesar in izprašan kurjač
dobita takoj službo v strojni tovarni SAMSA & Co v Ljubljani, Metelkova ul. 4.

Posestvo v ljubljanski okolici
se vzame v najem. — Ponudbe naj se pošiljajo na Ana Kenda, Spodnja Šiška, Kolodvorska ulica št. 111.

Kupi se vsaka, tudi najmanjša, množina dobro posušenih olupkov od hrušek in jabolk
vsako posebej po 2 kroni kg in dobro posušene presenine od hrušek in jabolk po 80 v. kilogram. Ponudbe in pošiljatev se prosi na na trdnico Fran Kos, Ljubljana.

Učenca
za trgovino s tovarno in špecerijo, sprejme takoj trdnica K. Werli, Gerhulca pri Rakovcu, Notranjsko. 3219

Kontorist ali kontoristinja
z večletno prakso, zmožna slovenske in nemške korespondence, strojepisja ter sploh vseh kontorskih del se sprejme takoj pri Francu Osetu, veletrgovcu na Vranškem pri Celju. Hrana in stanovanje v hiši.

Domači učitelj
nemščine popolnoma zmožen, ki bi poučeval učenca 8 gimnazije in 3. realne gimnazije, naj vstopijo svoje slihe, spricovale in naslov na grofice Goronini, Velenje, Spodnje Stajersko. 3214

Želod
kupim v vsaki množini in plačam kakor je suh od 35 do 70 kron za 100 kilogramov.

Divji kostanj
od 25 do 30 kron za 100 kilogramov.
SUHE GOBE
po maksimalni ceni 32 kron za eno kilo. Ponudbe na FRANC POŠAČNIK, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

Prodaja se več novih moških in ženskih dvokoles
z dobro že stare pnevmatiko ter **šivalnih STROJEV**
»Singer« in »Ringschiff« in dva ameriška pisalna stroja v dobrem stanu. **Novo! Došlo so Novo!**

Žepne električne svetilke
brez baterij, dajo lepo trajno svetlobo. Kupi se več že rabljenih in tudi pokvarjenih **PISALNIH STROJEV.**
F. BATJEL, Ljubljana,
Stari trg šte. 28.

ROK za kupne ponudbe
HRASTOVEGA LEŠA
je valed sklepa občinskega odbora Središkega do 30. okt. t. l. podaljšana.
Županstvo trga Središče,
dne 17. septembra 1917.
J. Šimko, župan.

Prazne vreče
vsake vrste, suhe gobe, kumin, janež in druga semena kupuje vedno in v vsaki množini, ter plačuje po najvišjih dnevnih cenah trgovska firma
J. Kušan, Kranj, Goronjsko.

Kostanjev in hrastov les
vsake množino, od 10 cm debelejši naprej, kupi po najvišji ceni
Josip Cizel, na Polzeli, Stajersko. 2374

Pristen dober brinjevec
se dobi pri 15
L. SEBENIKU v Spod. Šiški.

Brinje
za kuhanje žganja oddaja
v večjih in manjših množinah trdnica
Ivan Jelačin, Ljubljana,
Emonska cesta šte. 2.

Povečane slike
do naravne velikosti, kakor tudi oljate portrete na platno izvršuje umetniško po vsaki fotografiji 185
Davorin Rovšek
prvi fotografski in povečevalni zavod v Ljubljani, Kolodvorska ul. 34 a.

Sem popolnoma zadovoljna z Vašim cremom
VUNOME
ki doseže že po kratki uporabi izvanrednih učinkov. Njegova prednost je v finem, diskretnem, zelo prijetnem vonju; polti ne masti, niti bleška ji ne daje. Bodem ga priporočala v svojih znanih krogih, ker gojitev in posebno čuvanje polti ni le kozmetični zahtevek, ampak tudi higieničen pojav.
Ana Iblova-Boleškova
dram. članica mest. gled. na Kralj. Vinog.
Izdeluje: Laboratorij Hera, Praga-Vrbovice, Halek. ul. 35, telefon 6443. Veliki lonček 3 K. srednji K. 1-50, za poskušnjo 60 vin. — Pošilja se po pošti proti vposlatvi zneska z dodatkom 60 vinarjev za porto.
Zaloga v Ljubljani Lekarna U. pl. Trnkoczy. 1084-XX.

cilindre Klobuke in čepice
v najnovejših fazonah in v veliki izbiri priporočam
IVAN SOKLIČ.
Velika zaloga najmodernejših slamatkov. 133
Zal. Prietel Panamske-slamatki od 3 K do 50 K. 40

Nov, slaček jabolčnik
tudi star, čist, dober in poceni ter več vrst vina pošilja v vsaki množini nad 300 litrov **FRANC VILHAR, Gradec, Annenstrasse 32.**

DEKLICA
16 let stara, krepke postave, zmožna slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, **želi vstopiti v kako trgovino kot učenka**, gre tudi k boljši rodbini kot služkinja, zna dobro šivati na stroj in na roko. Naslov pove upravnistvo »Slov. Naroda«. 3221

Sijajno bodočnost
imajo **turške srečke** in **nove srečke avstr. Rdečega križa** vsled svoje vedno zvišujoče se denarne vrednosti! **Vsaka srečka zadene!**
Glavna dobitka znašata čez 2996
1,000.000 kron.
Natančno pojasnilo z igralnim načrtom razpošilja brezplačno: **Srečkovno zastopstvo 11, Ljubljana.**

Licitacija žrebet.
Pri poveljstvu trenske skupine v parku pod Tivolijem
se bo predalo v soboto 29. septembra t. l. ob 9. uri zjutraj okrog **200 žrebet licitacijskim potom.**

Ponudbe smejo staviti le take osebe, ki imajo od okrajnega glavarstva potrdilo, da so poljedelci ali konjerejci. Prekupčevalci konj in mešetarji so od kupčije izključeni. 3220

Telefon 46208.

Artika jako fino lepilo
alkalija preste kot nadomestek za arabski gumil in dekstrin, jako vporaben, v tenki plasti namazan, skoro brezbarven, hitro sušeca se lepilna snov, ki izvrstno drži, prikladen za vso kartonažno industrijo, za nalepljenje etiket na papir, usnje, steklo in ploščevino, dobavlja točno 5 kg, 10 kg, 20 in 50 kg, v sodih 250 kg iz tovarne:
CEH & BLITZ, Dunaj XX/2, Dresdenerstrasse št. 82.

PRVA KRANJSKA MEDICINALNA DROGERIJA 1374
parfumerija, fotografska manufaktura itd.
Oblastveno koncesionirana prodaja strupov.
Ustanovljena leta 1897.
Anton Kanc
Ljubljana, Židovska ulica 1.
Ceniki na razpolago. Ceniki na razpolago.

Zaupno blago!
V pari prano in brezkalno posteljno perje in puh
priporoča trgovina s postelnim perjem in puhom
C. J. HAMANN
Ljubljana, Mestni trg šte. 8
Ustanovljena 1866. Ustanovljena 1866.
POZOR! Nereclna konkurenca priuša na try za nisko ceno napoi ali nič očisteno blago. Tega perja se drže pogosto ostanli mesa in nesnaga, ki zvišuje težo ter bistveno pripomore, da se razvijejo klicinke in molji.

Življensko zavarovanje
z vstetjem
vojne nevarnosti
brez posebne doklade k običajni premiji s takojšnjim izplačilom polne zavarovane svote v slučaju smrti. — Izredno nizke premije.
Generalno zastopstvo Avstrijskega Feniksa v Ljubljani, Sodna ulica št. 1.
Izrezati in na gorenji naslov vposlati.
Ime: _____
Poklic: _____
Starost: _____
Zavarovana svota: _____
Doba zavarovanja: _____
Natančni nasl.: _____
To vprašanje ni zame na noben način obvezno. 3007

+
Prežalostnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, britko vest, da je naš brat in stric, gospod
Fran Maselj-Podlimbarski
c. kr. stotnik v pokoju
zadet od kapi preminul.
Mnogobrojni prijatelji in znanci ohranite ga v prijaznem spominu.
Spod. Loke pri Domžalah, 21. septembra 1917.
3229 **Žalujejo ostali.**

+
Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo prežalostno vest, da je Vsemogočnemu dopadlo poklicati k sebi našo ljubo soprogo skrbno mamo, staro mamo, sestro, teto in svakinjo, gospo
Marijo Javoršek roj. Lukanc
katera je dne 20. t. m. ob 4. uri zjutraj v starosti 70 let, previdena s tolažili sv. vere, po kratki mučni boleznj preselila se v boljše življenje. Pogreb predrage rajne bode v soboto, dne 22. septembra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Marije Terezije cesta št. 14 na pokopališče k Sv. Križu.
Nepozabno pokojnico priporočamo v blag spomin in molitev.
LJUBLJANA, dne 21. septembra 1917.
Anton Javoršek, nadučitelj v p. soprog. — Berta Kralj, Mihaela Burger, hčeri. — Marijan, Mira, Ljubica, Mihaela, vnuk in vnukinja

Zahvala.
Za obile dokaze iskrenega sočutja povodom prezgodnje smrti naše iskreno ljubljene hčerke in sestrice
Zlatke
izrekamo tem potom našo najpristrčnejšo zahvalo. Osobito pa se zahvaljujemo darovateljem cvetja, ter vsem onim, ki so spremili ljubljeno, na njeni poslednji poti.
V LJUBLJANI, dne 21. septembra 1917.
Žalujejoča rodbina Kosi.